

at de slaa over i hinanden, saa er deres Modsætning i de konkrete Skikkelser, de antage i den enkeltes Bevidsthed, dog særdeles betydelig. Den ene fører sin Kamp mod Resignationen og betragter denne som en Ulykke; den anden betragter Resignationen som noget, der altid vil være nødvendigt, men som tillige kan blive en Kilde til Menneskets ædleste Følelse, den gode Samvittighed. Den ene vil lade sine Pligter rette sig efter sin Karakter, den anden tror, at Mennesket har langt mere Brug for at lære ved Selvopdragelse at rette sig efter sine Pligter. For Fru W. staar Ægteskabet kun som muligt og rosværdigt, naar det byder Ægtefællerne Lykken i dens umiddelbare Skikkelse; hun mener, at de mange ulykkelige eller kun slidelige Ægteskaber, som findes, skyldes den ringe Sum af aandeligt Fællesskab, som nu er til Stede, fordi der er for liden Frihed i Forholdet. For mig staar det mere, som om den ægteskabelige Lykke ligesom al anden maa tilkæmpes med Anstrængelse; der kræves i ethvert ægteskabeligt Samliv Taalmodighed, Overbærenhed og Forsagelse, før man naar den dybeste og inderligste Lykke. At saa mange Ægteskaber komme tilkort i denne Retning, tror jeg ligger i, at Ægtefællerne mangle tilstrækkelig materiel Foranledning til at søge hinanden. Forestillingen om, at man ved at gifte sig tager en Pligt paa sig, som man ikke i Lune kan smøge af sig, tror jeg vil ud fra W's Opfattelse slappes, om end dette selvfølgelig ikke er Fruens Mening. Den gifte er for mig ikke længere en Person i samme Forstand som den ugifte, han er simpelthen Ægtefælle; hvor han ser hen, i alt hvad han foretager sig, bestandig skal denne Tanke svæve samlende og overskyggende over alt, at han har et Hjem; for Fru W. vedbliver derimod Mennesket, enten han gifter sig eller ikke, at være et isoleret Individ, der i alle de Forhold, hvori han indtræder, samler alt om sig selv som Midtpunkt. Det er af denne Grund, at Fru W. i Principet om Særeje, Ægtefællernes økonomiske Selvstændighed overfor hinanden, ser det klare og selvfølgelig, hvor der ikke kan blive Strid om, hvad der er mit og Dit; mit er mit, og Dit er Dit. Principet om Fælleseje, for hvilket jeg har gjort mig til Talsmand, staar for hende som det ulogiske, taagede og meningsløse, der maa give Anledning til idelige Stridigheder; hvad der er mit, er Dit, og hvad der er Dit, er mit. Men hvis Fru W. vil forsøge at stille sig paa mit Standpunkt, et Øjeblik slippe det lille kjære Jeg af Syne og i dets Sted se at faa Øje paa Hjemmet, saa vil hun opdage, at ved Fælleseje betones det klart og præcist, at Ægtefællerne ere Led i en og samme Helhed, hvad der var mit og var Dit, det er nu Hjemmets; Særeje derimod bliver nu det taagede, idet hvad der er Hjemmets absolut ikke lader sig bestemme. For mig staar det som det skammeligste ved den nuværende Ordning, at Manden kan an-